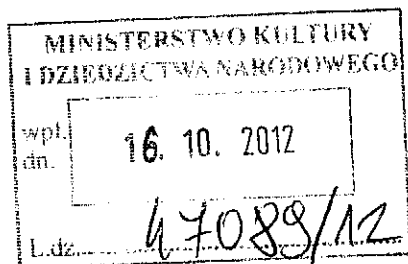

L.dz. 2600/S/X/2012

Kielce, dnia 12 października 2012 roku

Szanowny Pan
Piotr Żuchowski
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
Warszawa

p. M. Ryd
P. D. U. / b. u. k. s.
op. Żuchowski

16.10.2012

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo datowane na 7 września 2012 roku (znak: DWIM/1444/12), przedkładałam uwagi do projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym – zwanego dalej projektem dyrektywy.

Uwagi ogólne:

1. Postanowienia projektu dyrektywy są zdecydowanie zbyt szczegółowe. Poza tym, wyznaczają one nie tylko cel, który państwa członkowskie mają osiągnąć, ale również narzucają im sposób w jaki ma to nastąpić, wskazując wprost skonkretyzowane instrumenty, które mają być zastosowane. Projekt dyrektywy pozbawia zatem państwa członkowskie swobody (elastyczności) w doborze środków służących realizacji tego celu. Kłóci się to z funkcją i rolą, jaką pełnią dyrektywy w systemie aktów prawa wspólnotowego.
2. Przyjęcie projektu dyrektywy w obecnym kształcie prowadzić będzie do znaczącego wzrostu kosztów administracyjnych funkcjonowania systemu zbiorowego zarządu, co jednocześnie oznaczać będzie wydatne zmniejszenie kwot przekazywanych podmiotom uprawnionym. Będzie to skutkiem znaczącego skomplikowania przez projekt dyrektywy i tak już skomplikowanych mechanizmów zbiorowego zarządu, w tym rozbudowania kontroli wewnętrznej (art. 7 ust. 6 oraz art. 8 projektu dyrektywy) oraz istotnego rozszerzenia zakresu sprawozdawczości, zarówno tej

ul. Warszawska 30/19

25-312 Kielce

tel./fax: (+48)(41) 34 154 39, (+48)(41) 34 154 43

e-mail: kopipol@kopipol.pl; <http://www.kopipol.pl>

skierowanej do odbiorcy ogólnego (art. 20 projektu dyrektywy), jak i tej adresowanej do podmiotów uprawnionych (art. 16 projektu dyrektywy) oraz innych organizacji zbiorowego zarządu (art. 17 projektu dyrektywy).

3. Projekt dyrektywy przyjmując w art. 5 za podstawę zbiorowego zarządu wyraźną zgodę podmiotu uprawnionego, nie dostrzega jednak, że jest szereg obszarów, w których wykonywanie zbiorowego zarządu odbywać się może jedynie w oparciu o upoważnienie pochodzące od właściwego organu państwa (w Polsce jest nim minister właściwy do spraw kultury) lub wynikające wprost z przepisów prawa. Trudno sobie bowiem wyobrazić, że pobór *droide de suite* (art. 19 i nast. ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych), opłat od sprzętu i czystych nośników (art. 20 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych), czy też opłat od punktów ksero (art. 20(1) ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych), miałyby mieć swe źródło w zgodzie udzielonej przez podmiot uprawniony.
4. Uwagi zawarte w pkt 3 należy również odnieść do zasad podziału wynagrodzeń autorskich określonych w art. 12 projektu dyrektywy. Z jednej strony, twórcy projektu dyrektywy nie dostrzegli bowiem istnienia obszarów, w których zbiorowy zarząd może być wykonywany wyłącznie na podstawie upoważnienia pochodzącego od właściwego organu państwa, ewentualnie wynikającego wprost z przepisów prawa. Z drugiej zaś strony, umknęło ich uwadze to, że szereg wynagrodzeń autorskich, zwłaszcza tych realizujących funkcję kompensacyjną jest dystrybuowanych w ramach systemów opartych na wynikach badań statystycznych, których nie sposób zastąpić rozwiązaniem proponowanym w projekcie dyrektywy.
5. Z uwagi na to, że zgodnie z projektem dyrektywy, źródłem zbiorowego zarządu ma być wyłącznie wyraźna zgoda podmiotu uprawnionego, który może powierzyć służące mu prawa w zbiorowy zarząd dowolnej organizacji (krajowej lub zagranicznej), zaś podział inkasowanych wynagrodzeń ma być podziałem dokonywanym wyłącznie między podmioty reprezentowane przez daną inkasującą organizację zbiorowego zarządzania (zwaną dalej „ozz”), efektem przyjęcia projektu dyrektywy będzie znaczący wzrost kosztów administracyjnych ozz, minimalizacja wynagrodzeń, zwłaszcza tych o funkcji kompensacyjnej oraz rzeczywiste utrudnienie dostępu do cudzej twórczości.

Uwagi szczegółowe:

1. Art. 3 lit. e projektu dyrektywy nie daje odpowiedzi, czy definiowany przez niego „dyrektor” oznacza jedynie pracownika zatrudnionego na stanowisku dyrektora, czy też obejmuje również członków zarządu pełniących w ozz funkcje kierownicze. W przypadku, gdyby pod tym pojęciem miałyby być rozumiany również członek zarządu ozz koniecznym jest doprecyzowanie o jakie funkcje kierownicze (administracyjne lub polityczne) chodzi, zwłaszcza w kontekście art. 8 projektu dyrektywy.
2. Wątpliwości budzi definicja „użytkownika” zawarta w art. 3 lit. i projektu dyrektywy. Chodzi tu o zapis, że „użytkownik oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która nie działa w charakterze konsumenta (...)”. Niezrozumiałym jest tu to, czemu ma służyć

odróżnienie „użytkownika” od „konsumenta” oraz wyłączenie z zakresu przedmiotowego pierwszego z tych pojęć osób fizycznych i prawnych posiadających status konsumenta. Na marginesie dodać również należy, że projekt dyrektywy nie definiuje pojęcia „konsument”, co prowadzi do dalszych wątpliwości, choćby na gruncie przepisów obowiązujących w Polsce, z których wynika, że konsumentem może być jedynie osoba fizyczna.

3. Przyjęcie art. 5 ust. 2 i 3 w zw z art. 5 ust. 6 projektu dyrektywy uczyni niemożliwym pobór wynagrodzeń o funkcji kompensacyjnej (np. tych ukonstytuowanych w art. 20 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Szerzej była o tym mowa w pkt. 3 Uwag ogólnych.
4. Art. 7 ust. 6 projektu dyrektywy godzi w strukturę, charakter i funkcje organów ozz będącej stowarzyszeniem. Zgodnie bowiem z art. 11 ustawy Prawo o stowarzyszeniach, walne zebranie członków jest najwyższą władzą stowarzyszenia, obok której istnieje zarząd będący organem zarządzającym oraz organ kontroli wewnętrznej. Niezależnie od tego, należy zwrócić uwagę, że art. 7 ust. 6 projektu dyrektywy nakłada na walne zebranie członków ozz obowiązek nie licujący z charakterem tego ciała w postaci wymogu powołania i odwołania biegłego rewidenta przez walne zebranie członków ozz. Przyjęcie takiego rozwiązania prowadzi do konieczności przynajmniej dwukrotnego w ciągu roku kalendarzowego zwoływania walnego zebrania członków ozz (jednego celem powołania biegłego rewidenta, drugiego celem przedstawienia walnemu zebraniu członków przez biegłego rewidenta sprawozdania z podjętych działań kontrolnych oraz podjęcia uchwał stosownych do treści tego sprawozdania (np. udzielenia absolutorium zarządowi ozz)). Wszystko to generować będzie zupełnie niepotrzebne koszty, a tym samym uszczuplać należności uprawnionych.

Na marginesie, podnieść należy, że w tym zakresie art. 7 ust. 6 projektu dyrektywy godzi w art. 104 ust. 3³ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, stanowiący, że powoływanie biegłego rewidenta należy do prerogatyw organu kontroli wewnętrznej ozz, co jest rozwiązaniem nie tylko zgodne ze strukturą, charakterem oraz funkcjami wpisanymi w istotę organów ozz, ale co więcej, decyduje o sprawności oraz minimalnych kosztach procesu powołania takiej osoby.

5. Art. 7 ust. 7 projektu dyrektywy ustanawia kryteria trudne do zastosowania w przypadku funkcjonowania zebrania delegatów, na co w przypadku większej liczby członków ozz zezwala przecież art. 11 ust. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Zastosowanie tych kryteriów znacząco przy tym podniesie koszty funkcjonowania ozz, gdyż wymagać będzie od ozz stworzenia i utrzymania skomplikowanego systemu, który odnosząc te kryteria do każdego z członków ozz będzie ustalał służące im prawa udziału i głosu na walnym zebraniu członków.
6. Art. 8 projektu dyrektywy wprowadza niezdefiniowane pojęcie nadzoru nad osobami, którym powierzono funkcje kierownicze. Niejasnym jest zakres tego nadzoru. Wątpliwości budzi też to, czy funkcja nadzorcza ma być realizowana przez powołany do tego, odrębny organ, czy też możliwym jest rozszerzenie o tą funkcję zakresu kompetencji np. komisji rewizyjnej lub rady nadzorczej.

7. Art. 12 ust. 1 projektu dyrektywy nie da się zastosować do podziału wynagrodzeń o funkcji kompensacyjnej, gdzie repartycja co do zasady oparta jest na wynikach badań statystycznych, zaś podmiotami uprawnionymi są nie tylko członkowie ozz, która inkasuje te wynagrodzenia.
8. Art. 16 projektu dyrektywy nakłada na ozz obowiązek, który w odniesieniu zwłaszcza do podmiotów uprawnionych z tytułu wynagrodzeń o funkcji kompensacyjnej nie będzie możliwy do wykonania. Podmioty te są bowiem co do zasady wyłaniane w drodze badań statystycznych i dopóki one same nie wskażą ozz swych danych adresowych, dopóty ozz nie posiada tych danych i tym samym nie może im wysłać informacji wskazanych w art. 16 projektu dyrektywy.
Niezależnie od tego, realizacja obowiązków informacyjnych określonych w art. 16 projektu dyrektywy będzie źródłem dodatkowych kosztów administracyjnych, jakie ozz zmuszone zostaną ponieść, obniżając w ten sposób wysokość środków przekazywanych podmiotom uprawnionym.

W świetle zgłoszonych uwag, koniecznym jest gruntowne przerehabilitowanie projektu dyrektywy, zmierzające przede wszystkim do uczynienia jego zapisów bardziej ogólnymi, stwarzającymi państwom członkowskim możliwość dostosowania ustawodawstw krajowych do celów określonych w dyrektywie w sposób uwzględniający specyfikę i praktykę stosowania już funkcjonujących rozwiązań składających się na krajowe systemy prawa autorskiego.

Równie istotne jest także zawarcie w projekcie dyrektywy postanowień uwzględniających istniejącą różnorodność źródeł zbiorowego zarządu oraz funkcjonujących od lat systemów podziałowych.

W przedłożonej postaci projekt dyrektywy należy odrzucić w całości.

Z wyrazami uszanowania

Przewodniczący Stowarzyszenia

Andrzej Inż. Mieczysław Papiński

Otrzymują:

- a) Adresat,
- b) a/a.